

NOORDAMERIKAANSE MOLLUSKEN BEDREIGD

Lagere dieren spelen als natuurbeschermingsobjecten nooit een dergelijke belangrijke rol als de meer spectaculaire hogere dieren (vooral de vogels en zoogdieren). De Nederlandse Entomologische Vereniging kent echter al sinds geruime tijd een commissie voor de bescherming van Nederlandse insecten, waarbij vooral aan klassieke soorten als de grote vuurvlieder gedacht wordt. Bij de bescherming van verzamelbare dieren gaat men meestal uit van twee basisfactoren, n.l. bescherming tegen overgrote verzamelwoede en die tegen verandering van milieu als gevolg van drooglegging, normalisatie van stromen, bemesting, e.d. meer. Verscheidene landen hebben ook verordeningen om als verzamelobjecten in trek zijnde mariene mollusken te beschermen, o.a. de Provincie Natal van Zuid-Afrika, waar verzamelaars in grote getale Cypraea, Conus en andere begeerde soorten belagen.

In 1968 heeft men in de Verenigde Staten een aantal deskundigen bijeen geroepen om de positie wat betreft de mollusken nader te bezien. Om dit "Symposion on the rare and endangered molluscs of North America" wordt in het kort rapport uitgebracht door A.H. Clarke in het internationale natuurbeheertijdschrift *Biological Conservation* (Vol. 2, No. 4, 1970). Het blijkt dat de toestand in het algemeen somberder is dan men verwachtte. Meer dan 400 soorten en ondersoorten staan aan de rand van uitsterven. Nog ongeveer 1000 anderen zijn direct daarna aan de beurt om te verdwijnen. De grootste druk wordt uitgeoefend op soorten die heel beperkte verspreidingsgebieden hebben en die bedreigd worden door urbanisatie, industrialisatie en andere typen van milieuverstoring. In dat opzicht worden vooral de unieke zoetwatermollusken van Noord-Amerika bedreigd. De Verenigde Staten herbergen tientallen soorten zoetwatermossels met vaak zeer gespecialiseerde eisen wat betreft stroomsterkte, zuurgraad, pH, bodem, enz. Waarschijnlijk zijn al acht soorten van Dysnomia (Unionidae) uitgestorven. Ongeveer 185 soorten en ondersoorten zoetwatermollusken zijn in direct gevaar; hetzelfde geldt voor ongeveer 45 soorten en ondersoorten van landmollusken. Wat de brakwatervormen betreft, wordt een getal van meer dan 100 genoemd; Dr. J.E. Morrisson is er zelfs van overtuigd dat verscheidene nog niet beschreven soorten reeds onherroepelijk verdwenen zijn. De positie van de mariene mollusken is in zoverre iets gunstiger dat nog geen soorten als zodanig in gevaar zijn; wel zijn uiteraard al hele populaties uitgeroeid door watervervuiling en/of verzamelaars. Een uitgebreid verslag van deze Amerikaanse conferentie zal binnen afzienbare tijd verschijnen in het tijdschrift *Malacologia*.